מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את סוג השאלה לפי הניסוח שלה
- לתרגל את הנוסחה טענה-ציטוט-הסבר-סיכום
- להכיר מילות קישור ולהשתמש בהן נכון בכתיבה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי סוג השאלה

1. א – טענה - ציטוט - הסבר - סיכום
2. ב – שאלת השוואה
3. ב – 30 דקות
4. ג – עמדה
5. ב – לעומת זאת
6. ב – שינוי בין חלקי השיר

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – ציטוט בלי הסבר לא שווה נקודות
2. נכון – כך ההשוואה ברורה וממוקדת
3. לא נכון – צריך להסביר למה העמדה הנגדית פחות משכנעת
4. נכון – זה חלק חשוב בפתיחת התשובה
5. לא נכון – כל טענה צריכה להישען על ציטוט מתוך הטקסט

חלק ג' – השלמת מילות קישור

1. עם זאת
2. לכן
3. לפיכך
4. לעומת זאת

חלק ד' – התאמה - ניסוח השאלה וסוגה

1 – ה (ניתוח שיר)
2 – ד (שאלת השוואה)
3 – ב (שאלת עמדה)
4 – א (שאלת דמות/תמונה)
5 – ג (יצירה שלא נלמדה)

חלק ה' – סידור השלבים - שאלת עמדה

1. כותבים עמדה ברורה כבר במשפט הראשון
2. מביאים נימוק ראשון מהיצירה עם ציטוט
3. מביאים נימוק שני מהיצירה
4. מתייחסים לעמדה הנגדית ומסבירים למה היא פחות משכנעת
5. מסיימים במשפט סיכום שחוזר לעמדה

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. ציטוט לבדו לא מוכיח כלום, צריך להסביר איך הוא קשור לטענה ומה הוא מבטא
2. משפט שמציג את שתי היצירות ואת הדמיון וההבדל המרכזי ביניהן

כרטיס יציאה – מה לחפש

- טענה-ציטוט-הסבר-סיכום
- מילים כמו השווה בין, מה משותף ומה שונה
- לדוגמה: לעומת זאת, אולם, ואילו

טיפים להפעלה:

- אפשר לתרגל זיהוי סוג השאלה בעל פה לפני הכתיבה, כדי לחסוך זמן בבחינה
- כדאי להדגים פסקה אחת מלאה לפי הנוסחה לפני שהתלמידים כותבים בעצמם
- בחלוקת הזמן בבחינה אפשר להשתמש בתרגול הזמן כדי לדמות לחץ זמן אמיתי

דף תרגול: איך עונים על שאלות בבגרות בספרות

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בבחינה בספרות שואלים כמה סוגי שאלות. לכל שאלה יש דרך כתיבה קבועה. נלמד להכיר את הסוגים ולכתוב תשובה מסודרת.

📖 מילון קטן:

טענה	המשפט המרכזי שבו אני אומר/ת מה אני חושב/ת
ציטוט	משפט קצר מתוך היצירה שמוכיח את הטענה
הסבר	הסבר למה הציטוט מוכיח את הטענה
תפנית	מקום ביצירה שבו משהו משתנה
דימוי	השוואה בין שני דברים במילים כמו או כ
ניגוד	הצגת שני דברים שונים זה מזה
מילת קישור	מילה שמחברת בין רעיונות, כמו לכן או אולם

1 חלק א' – זיהוי סוג השאלה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה סדר הכתיבה הנכון בתשובה?

א) טענה - ציטוט - הסבר - סיכום ב) ציטוט - טענה - סיכום ג) הסבר - דוגמה - ציטוט

ד) פתיחה וסוף בלי ציטוטים

2. איזו שאלה מבקשת להשוות בין שני שירים?

א) ניתוח שיר ב) שאלת השוואה ג) שאלת עמדה ד) שאלת דמות

3. כמה דקות מתאימות לשאלה של 30 נקודות?

א) 20 דקות ב) 30 דקות ג) 40 דקות ד) 50 דקות

4. באיזו שאלה פותחים מיד עם דעה אישית?

א) ניתוח שיר ב) השוואה ג) עמדה ד) דמות

5. איזו מילה מתאימה כשיש הבדל בין שני דברים?

א) לכן ב) לעומת זאת ג) למשל ד) משום ש

6. איך מוצאים את הרגע שבו משהו משתנה בשיר?

א) מספר המילים בשיר ב) שינוי בין חלקי השיר ג) אורך השורות ד) צבע הדף

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אפשר לכתוב ציטוט בלי הסבר ועדיין לקבל עליו נקודות מלאות.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	בשאלת השוואה עדיף להשוות היבט אחרי היבט, ולא יצירה שלמה אחרי יצירה שלמה.	☐	☐
3	בשאלת עמדה אין צורך להתייחס לעמדה הנגדית.	☐	☐
4	בכל סוג שאלה מומלץ לציין את שם היצירה ואת שם היוצר במשפט הראשון.	☐	☐
5	ביצירה שלא נלמדה אפשר לנחש את המשמעות בלי להסתמך על ציטוטים מהטקסט.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילות קישור

השלימו את המילה החסרה.

1. הדובר מתאר בדידות; _____ , הוא גם מביע תקווה לשינוי

2. השורה האחרונה חוזרת על הראשונה; _____ , השיר יוצר תחושת מעגליות

3. הדמות מתעקשת להישאר במקום; _____ , נוצרת אירוניה

4. השיר הראשון עוסק באובדן, _____ השיר השני עוסק בתקווה

4 חלק ד' – התאמה - ניסוח השאלה וסוגה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הראה באמצעות שני אמצעים כיצד מתבטא...	___	**א.** שאלת דמות/תמונה
2. הראה מה משותף ומה שונה בין...	___	**ב.** שאלת עמדה
3. האם אתה מסכים עם העמדה שמביע...	___	**ג.** יצירה שלא נלמדה
4. אפיין את הדמות ואת השינוי שהיא עוברת	___	**ד.** שאלת השוואה
5. שיר שלא למדתם ומופיע בבחינה לראשונה	___	**ה.** ניתוח שיר

5 חלק ה' – סידור השלבים - שאלת עמדה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מסיימים במשפט סיכום שחוזר לעמדה
☐	מתייחסים לעמדה הנגדית ומסבירים למה היא פחות משכנעת
☐	מביאים נימוק ראשון מהיצירה עם ציטוט
☐	מביאים נימוק שני מהיצירה
☐	כותבים עמדה ברורה כבר במשפט הראשון

6 חלק ו' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה ציטוט בלי הסבר לא מספיק בתשובה

2. כתבו משפט פתיחה לשאלת השוואה בין שתי יצירות שלמדתם

כרטיס יציאה

מהי הנוסחה הבסיסית לכתיבת תשובה בבגרות?

איך מזהים שאלת השוואה לפי הניסוח שלה?

תנו דוגמה למילת קישור שמבטאת ניגוד

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀